

COVID-19 infektsiooniga või selle kahtlusega surnu käsitlemise põhimõtted Juhised matusebüroodele

Transport

- Surnule järgi tules ja haigla territooriumil surnu käsitlemisel kehtivad konkreetse haigla nõuded ja isikukaitsevahendite käsitlemine vastavalt juhisele.
- Surnut transportivad isikud peavad vältima otsest kontakti surnukeha ja tema kehavedelikega.
- Valmistada surnukeha ette transpordiks:
  - Minimiseerida surnukeha liigutamist ja katsumist.
  - Kui esineb oht kehavedelike lekkimiseks, kasutada plastikust kehakotti.
- Surnukeha viiakse surnukuuri.
- Surnukeha transportimisel tuleks kasutada sobivaid isikukaitsevahendeid (IKV) – kindad, mask ja pikkade varrukatega pritsmekindel kittel. Kasutatud isikukaitsevahendeid käsitletakse nakkusohutlike jäätmetena.

Surnukeha säilitamine ja ettevalmistamine matmiseks

- Sulgeda surnukeha suuõõs, nasaalsed avad, et vältida kehavedelike lekkimist – jälgida sobivaid ettevaatusabinõusid ja isikukaitsevahendeid – kindad, pritsmekindel kittel või tavakittel, mis on kaetud pritsmekindla põllega, kirurgiline kaitsemask, prillid ja suletud jalatsid. Vt IKV kasutamise põhimõtet vastavalt ohuhinnangule allolevast tabelist
- Võimalusel minimeerida surnukehaga otsest kontakti nõudvaid protseduure – surnukeha pesemine, kammimine, raseerimine jm tegevused. Kui need protseduurid on vältimatud jälgida sobivaid ettevaatusabinõusid ja isikukaitsevahendeid – kindad, pritsmekindel kittel või tavakittel, mis on kaetud pritsmekindla põllega, kirurgiline mask, prillid ja suletud jalatsid. Vt IKV kasutamise põhimõtet allolevast tabelist.
- Vältida surnukeha palsameerimist.
- Surnukuur peab olema hoitud puhtana. Pinnad, vahendid ja transpordikärud peavad olema nõuetekohaselt desinfitseeritud 0.1% (1000 ppm) naatriumhüpokloriidi lahusega või 70% etanooliga (piisav mõju on vähemalt 1 min) või muu virutsiidse toimega ainetega vastavalt tootja kasutusjuhendile.
- Kui surnukeha on külmkambrist eemaldatud tuleb ruumid korralikult puhastada (sh puhastada kambri uks, käepidemed ja põrand) 0.1% (1000 ppm) naatriumhüpokloriidi lahusega või muu virutsiidse toimega ainetega vastavalt tootja kasutusjuhendile, kasutades selleks isikukaitsevahendeid – kaitsekindad, kittel, vajadusel veekindel põll ja kaitsemask/respiraator.

Leinajate teenindamine

- Surnukeha võib väljastada leinajatele koheselt pärast vajalike ettevalmistusprotseduuride läbiviimist.
- Vajalike toimingute korraldamisel tuleb minimiseerida osalejate arvu, et ennetada inimeste kogumist matusebüroo siseruumides.
- Leinajatele on soovitatav kanda kaitsemaski matusebüroo siseruumides.
- Matusebüroo ruumides peab olema tagatud desinfitseerimisvahendite olemasolu ja
- Matusebüroo peab selgitama lähedastele, et tuleb vältida surnukeha puudutamist ja suudlemist.
- Leinajate ohutuse tagamine on matusekorraldaja kohustus.
- Surnukehasid võib matta või tuhastada tavapärasel viisil. Eelistatum on tuhastamine.

Tabel. Isikukaitsevahendite kasutamise põhimõte

IKV	Surnukeha transportimine	Aerosoole ja pritsmeid mittetekitav protseduur	Aerosoole ja pritsmeid tekitav protseduur
Kaitsekindad ja kätehügieen	+	+	+
Kaitsemask/ FFP2 respiraator	+	+	
FFP3 respiraator			+
Pritsmekindel kittel	+	+	+
Kaitseprillid/kaitseekraan		+	+

Alus: [*Infection prevention and control for the safe management of a dead body in the context of COVID-19: interim guidance*](#), WHO,04.09.2020.